

Internationale
Kommission zum
Schutz des Rheins

Commission
Internationale
pour la Protection
du Rhin

Internationale
Commissie ter
Bescherming
van de Rijn

Rijnministersconferentie

Communiqué

29 januari 2001, Straatsburg

De leden van de Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn (ICBR) zijn op 29 januari 2001, in Straatsburg, onder voorzitterschap van mevrouw Voynet, de minister van ruimtelijke ordening en milieu van Frankrijk, op het niveau van ministers bijeengekomen.

Aan de conferentie hebben deelgenomen:

Voor Duitsland, de heer Dr.-Ing. E.h. Dietrich RUCHAY, Directeur-generaal, namens de heer Jürgen Trittin, Bondsminister van Milieu, Natuurbescherming en Reactorveiligheid

Voor Frankrijk, mevrouw Dominique VOYNET, Minister van Ruimtelijke Ordening en Milieu

Voor Luxemburg, de heer Paul HANSEN, Directeur van de Milieudienst, namens de heer Michel Wolter, Minister van Binnenlandse Zaken

Voor Nederland, mevrouw drs. Monique de VRIES, Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat

Voor Zwitserland, de heer Philippe ROCH, Staatssecretaris, Directeur van het Federale Bureau voor Milieu, Bos en Landschap

Voor de Europese Commissie, de heer Prudencio Parera MANZANEDO namens mevrouw Margot Wallström, Commissaris voor Milieu

Voor de Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn, de heer Adriaan JACOBOWITS DE SZEGED, Voorzitter van de commissie

Als waarnemers

Voor het Waalse Gewest, mevrouw Anne TRENTELS namens de heer Michel Foret, Minister voor Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Milieu

Vertegenwoordigers van intergouvernementele en niet-gouvernementele organisaties

De voor de bescherming van de Rijn verantwoordelijke ministers van de ICBR-Verdragsstaten (Duitsland, Frankrijk, Luxemburg, Nederland en Zwitserland) en de Europese Commissie hebben op 29 januari 2001 in Straatsburg vergaderd om de belangrijkste resultaten van de in de afgelopen 50 jaar genomen maatregelen ter bescherming van de Rijn te bespreken en tot nieuwe voorstellen voor verdere samenwerking te komen.

De ministers en de Europese Commissie vestigen de aandacht op de aanzienlijke verbetering van de waterkwaliteit en op de vooruitgang die bij het ecologische herstel van het ecosysteem langs de Rijn is geboekt. Zij zijn met name verheugd over het succes van de diverse maatregelen ter bescherming van de Rijn, zoals het Rijnactieprogramma en het programma "Zalm 2000", die beide in 2000 zijn afgesloten.

Over het geheel genomen kan worden vastgesteld, dat de verontreiniging uit puntbronnen (industrie en gemeenten) goed onder controle is. Blijkens het op de conferentie gepresenteerde statusrapport vormt de overgrote meerderheid van de stoffen geen probleem meer, wanneer de voor de Rijn geldende doelstellingen in aanmerking genomen worden. Minder succesvol waren de inspanningen om lozingen uit diffuse bronnen te verminderen, met als gevolg dat voor nutriënten en zware metalen het aandeel van de diffuse lozingen in de totale lozingen is toegenomen.

De biodiversiteit in de Rijn is eveneens duidelijk verbeterd. Door de aanleg van vistrappen alsmede door de maatregelen ter verbetering van het rivierlandschap (bijv. door natuurherstel in de uiterwaarden en de natuurlijke loop van nevengeulen van de Rijn te herstellen) zijn de voorwaarden gecreëerd, waardoor van de 45 voor de Rijn kenmerkende vissoorten en van de 38 soorten op en langs de Rijn levende watervogels de meeste tegenwoordig net als aan het eind van de 19e eeuw weer kunnen worden waargenomen.

De ministers en de Europese Commissie nemen met genoegen ter kennis dat Europa's grootste vistrap in Iffezheim in de zomer van 2000 in gebruik is genomen en naar volle tevredenheid werkt. Ze spannen zich er derhalve voor in, dat de reeds overeengekomen aanleg van de vistrap in Gamsheim zo snel mogelijk wordt gerealiseerd.

Blijkens het op de conferentie gepresenteerde rapport over de eerste fase van de uitvoering van het Actieplan Hoogwater zijn de doelstellingen tot en met 2000 grotendeels bereikt.

Bijzondere aandacht verdient evenwel de beoogde vermindering van de schaderisico's in overstromingsgebieden en in door hoogwater bedreigde gebieden. Hoewel alle ICBR-staten inmiddels over een juridisch en planologisch kader beschikken ter bescherming van de overstromingsgebieden en ter beperking van het gebruik ervan, kon bijvoorbeeld nog geen halt worden toegeroepen aan de verdere bebouwing van deze gebieden. Het is noodzakelijk, dat het publiek sterker bewust gemaakt wordt van deze problematiek.

Voor de volgende fase, die in 2005 afloopt, gelden eveneens ambitieuze doelstellingen en met het oog op de klimaatverandering wordt een toename van het hoogwaterrisico steeds waarschijnlijker. De ministers en de Europese Commissie benadrukken derhalve opnieuw de noodzaak om het Actieplan Hoogwater binnen de gestelde termijn te verwezenlijken. Ze vragen aan alle verantwoordelijken om ook in tijden van beperkte financiële middelen een hoge prioriteit toe te kennen aan het nemen van de noodzakelijke maatregelen. Het Actieplan Hoogwater van de ICBR, waarin voor de periode tot en met 2020 maatregelen met een totaal volume van ongeveer 12 miljard euro zijn gepland, draagt eveneens bij aan de verdere verbetering van de ecologische toestand van de Rijn en zijn zijrivieren.

De ministers en de Europese Commissie verlenen hun goedkeuring aan het programma voor de duurzame ontwikkeling van de Rijn, waarin op basis van deze doelstellingen voor de periode tot en met 2020 een ambitieus beleid ter bescherming van de Rijn is vastgesteld. Aan dit programma liggen de richtlijnen van de Rijnministersconferentie van 22 januari 1998 in Rotterdam ten grondslag. In de ICBR is reeds een voorlopig Werkplan tot 2005 opgesteld. De Ministersconferentie roept de ICBR op, dit Plan in de volgende plenaire vergadering goed te keuren na ruggespraak met regionale (semi-)overheden en de andere betrokken gremia van iedere staat. Dit plan zal een onderdeel vormen van het op te stellen gecoördineerde beheersplan voor het stroomgebiedsdistrict Rijn.

Tot de overige doelstellingen met betrekking tot het stroomgebied van de Rijn, die in het programma "Rijn 2020" zijn vastgelegd en aan de eisen van de Kaderrichtlijn Water voldoen resp. deze op het gebied van ecologie en hoogwaterbescherming overtreffen, behoren de verdere vermindering van lozingen (in het bijzonder lozingen afkomstig uit diffuse bronnen), de bescherming van het grondwater dat met de Rijn in wisselwerking staat, het waarborgen van een evenwicht tussen de onttrekking van grondwater en de vorming van nieuw grondwater, de totstandkoming van een biotopencomplex langs de Rijn vanaf het Meer van Konstanz tot en met de Noordzee, inclusief herstel van de ecologische passeerbaarheid en verhoging van het debiet van nevengeulen, de integratie van hoogwaterpreventie en verbetering van het ecosysteem en niet in de laatste plaats een grotere betrokkenheid van het publiek door middel van nieuwe vormen van informatievoorziening en participatie.

Met dit programma krijgt het beleid ter bescherming van de Rijn, dat tot dusverre sterk op de verbetering van de waterkwaliteit was gericht, een nieuwe dimensie, aangezien in het programma voor de duurzame ontwikkeling van de Rijn de nadruk ligt op een totaalaanpak bij de bescherming van de Rijn. De doelstellingen van het programma verenigen op een evenwichtige manier ecologische, economische en sociale aspecten. De verwezenlijking ervan draagt er mede toe bij dat er een einde komt aan de verontreiniging door prioritair gevaarlijke stoffen als bedoeld in het kader van het Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan (OSPAR).

De ministers en de Europese Commissie stellen verheugd vast dat de informatie-uitwisseling met de non-gouvernementele organisaties zich inmiddels tot een vast onderdeel van de werkzaamheden van de ICBR heeft ontwikkeld.

De ministers en de Europese Commissie vestigen er tevens de aandacht op dat met de onlangs van kracht geworden richtlijn van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (Kaderrichtlijn Water) is voldaan aan de lang geëiste harmonisatie en heroriëntatie van het communautaire waterbeleid. Met het programma "Rijn 2020" en de Zwitserse wetgeving worden vergelijkbare doelstellingen nagestreefd. Tegen deze achtergrond kunnen de volgens het programma "Rijn 2020" geplande maatregelen als basis dienen voor de maatregelenprogramma's die krachtens de Kaderrichtlijn Water door de EU-lidstaten moeten worden opgesteld.

De ministers en de Europese Commissie zijn verheugd over de door alle staten in het stroomgebied van de Rijn bereikte overeenstemming over de aanpak bij het opstellen van een gecoördineerd beheersplan voor het gehele internationale stroomgebiedsdistrict van de Rijn overeenkomstig de

Kaderrichtlijn Water, en zij stemmen ermee in dat het ICBR-secretariaat de ingestelde stuurgroep binnen de grenzen van de beschikbare capaciteit logistiek ondersteunt.

De ministers en de Europese Commissie nemen met genoegen kennis van het feit dat de ratificatie van het nieuwe Rijnverdrag van 12 april 1999 door de verdragspartijen goed verloopt en spreken de wens uit dat het verdrag zo spoedig mogelijk in werking zal treden.

Tenslotte benadrukken zij het tastbare succes van de internationale samenwerking binnen de ICBR en zullen zij ervoor zorg dragen dat de samenwerking op het gebied van de bescherming van de Rijn wordt voortgezet in hetzelfde klimaat van vertrouwen en met dezelfde doelmatigheid als in de afgelopen decennia.